

DOSAR Nr. CEC-7/16482

**ÎN FAȚA COMISIEI ELECTORALE CENTRALE A REPUBLICII
MOLDOVA**

REFERINȚA
reprezentantului candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova,
doamna Maia SANDU

Av. Eduard DIGORE

REFERITOARE LA
SESIZAREA dlui Renato Usatîi din 20.09.2024

Chișinău, 23.09.2024

Stimată doamnă Președintă,

Subsemnatul, Eduard Digore, în calitate de Reprezentant al candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova, doamna Maia SANDU, înaintez prezenta **Referință** la sesizarea dlui Renato Usatîi din 20.09.2024, prin care **S O L I C I T** Comisiei Electorale Centrale să dispună:

In primis,

- 1. Lăsarea fără examinare a Sesizării dlui Renato Usatîi, pentru motivul lipsei de competență a Comisiei Electorale Centrale la examinarea obiectului acesteia, prin oferirea unui răspuns de informare a Petentului.**
- 2. Declararea Contestației dlui Renato Usatîi ca fiind inadmisibilă.**

I. ÎN FAPT

1. La 21 septembrie curent, Comisia Electorală Centrală (în continuare Comisia) a informat candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, doamna Maia SANDU despre sesizarea depusă la 20.09.2024 de către dl Renato Usatîi, înregistrată cu nr. CEC – 7/16482.
2. La 23 septembrie 2024, Comisia a expediat prin e-mail Sesizarea enunțată mai sus.
3. Petentul indică, că *“pe mai multe site-uri de știri naționale, internaționale precum și cele gestionate de către Cancelaria de Stat (Moldpres) ..., precum și pe mai multe surse media au fost publicate articole prin care se aduce la cunoștința publicului că dna maia Sandu a donat suma de 25.000 euro către biserica Sfânta Cuvioasa Parascheva din satul Nișcani, raionul Călărași. Această sumă de bani a fost primită în calitatea de premiu “Robert Blum 2024” în Germania la data de 18 mai 2024”*, **fără indicarea datei realizării evenimentelor și anexării probelor în acest sens.**
4. Indică petentul, că *“pe pagina de facebook oficială a primăriei satului Nișcani, raionul Călărași este postat un mesaj de mulțumire în adresa doamnei Maia Sandu”, citând un text, fără indicarea datei realizării evenimentului enunțat și anexării probei în acest sens.*
5. În continuare, petentul reiterează *“că la data plasării în spațiul media a informației sus menționate, dna Maia Sandu deja avea calitatea de concurrent electoral, respective apreciem această campanie de informare drept o acțiune de campanie electorală, publicitate electorală. La ziua de astăzi atât dna Sandu cât și Instituția prezidențială nu au venit cu informații oficiale ce ar confirma sau infirma cele relatate mai sus”*.
6. Petiționarul a făcut trimitere la prevederile art. 26, 54 alin.(6) și art.70 lin.(4) Cod electoral, considerând că nu ar fi fost respectate, fără să invoce încălcarea unui drept.
7. Solicită petentul admiterea sesizării; examinarea modalității și legalității donației efectuate de către Maia Sandu; dacă a fost efectuat transfer, de la cont bancar către

care cont bancar; Cine este beneficiarul transferului bancar. Dacă a fost efectuată donația în numerar cine a primit banii în numerar; verificarea perioadei la care a fost efectuată donația respective, pînă la începerea perioadei electorale sau perioadei preelectorale sau în timpul acesteia; Constatarea efectuării agitației electorale de către Autoritatea publică locală – Primăria satului Nișcani, raionul Călărași, utilizând resurse administrative în acest sens; Constatarea efectuării agitației electorale de către Instituția Publică Agenția Informațională de Stat “Moldpres” în favoarea concurentului electoral Maia Sandu utilizând cultele religioase și părți componente ale acestora; aplicarea sancțiunilor ce se impun conform cadrului legal.

8. Considerăm petiția înaintată de către dl Renato Usatîi ca fiind inadmisibilă, urmând a fi oferit un răspuns, inclusiv pe motivul lipsei competenței Comisiei, fără emiterea unei hotărâri pe speță.

II. CADRUL LEGAL PERTINENT

9. CODUL ELECTORAL nr. 325/2022

Articolul 91. Contestațiile

(1) În sensul prezentului cod, prin contestație se înțelege cererea (sesizarea) în formă scrisă, inclusiv cererea prealabilă, prin care:

- a) se cere revizuirea, anularea, în tot sau în parte, ori emiterea unui act administrativ de către organul electoral, realizarea unei acțiuni sau obligarea organului electoral la inacțiune;
- b) se contestă acțiunile/inacțiunile considerate ca ilegale ale subiecților înregistrați, acreditați sau confirmați ori care urmează a fi înregistrați, acreditați sau confirmați de către organele electorale, denumiți în continuare *subiecți electorali*;
- c) se contestă faptele considerate ca încălcare a modului de reflectare a campaniei electorale, de difuzare sau de plasare a publicității electorale;
- d) se contestă faptele considerate ca încălcare a cadrului normativ cu privire la finanțarea partidelor politice, a campaniilor electorale, a candidaților desemnați, a grupurilor de inițiativă și a participanților la referendum;
- e) se formulează critici în legătură cu alte încălcări ale legislației electorale.

(...)

(6) Contestațiile privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, precum și a altor competitori sau subiecți electorali se adresează Comisiei Electorale Centrale, cu excepția contestațiilor privind finanțarea candidaților independenți, a grupurilor de inițiativă în alegerile locale și a primarului înregistrat ca participant la referendumul local, care se adresează consiliilor electorale de circumscripție.

(7) Contestațiile privind reflectarea alegerilor de către furnizorii de servicii media se examinează de Consiliul Audiovizualului în conformitate cu prevederile prezentului cod și ale Codului serviciilor media audiovizuale.

(...)

(10) Procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală, precum și a contestațiilor privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale.

Articolul 92. Forma și conținutul contestației

(1) Contestația poate fi depusă în scris, expediată prin poștă sau transmisă în formă electronică la autoritatea competentă.

(2) Contestația va conține următoarele **elemente obligatorii**:

- a) denumirea autorității căreia i se solicită examinarea contestației;
- b) numele și prenumele sau denumirea contestatarului, precum și alte date de identificare și de corespondență ale acestuia;
- c) descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, **în particular drepturile vătămăte**, cu excepția contestațiilor depuse în condițiile art.91 alin.(1) lit.d) și alin.(6), **indicarea temeiului juridic**, după caz, **enumerarea și anexarea probelor ce confirmă faptele invocate**, precum și cerințele contestatarului;
- d) data depunerii contestației și semnătura contestatarului sau a reprezentantului acestuia.

(...)

(4) La depunerea contestațiilor privind reflectarea alegerilor de către furnizorii de servicii media, contestatarii vor ține cont de cerințele de formă și conținut stabilite de Codul serviciilor media audiovizuale și de Codul administrativ.

(5) Forma și conținutul contestațiilor depuse în instanța de judecată trebuie să corespundă cerințelor stabilite de Codul administrativ.

Articolul 93. Condițiile pentru admisibilitatea contestațiilor

(1) Organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea contestației. Dacă este inadmisibilă, contestația se declară ca atare prin hotărâre a organului electoral.

(2) Contestația **se declară inadmisibilă**, în special, când:

- a) a fost depusă de un alt subiect decât cel stabilit la art.94 alin.(1) și (2) sau de o persoană fără împuterniciri în acest sens;
- b) nu a fost respectată procedura de examinare a cererii prealabile;
- c) **a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de prezentul cod;**
- d) **nu corespunde cerințelor de formă și conținut, iar contestatarul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de organul electoral;**
- e) **contestatarul nu poate revendica încălcarea drepturilor sale electorale**, cu excepția contestațiilor depuse în condițiile art.91 alin.(1) lit.d) și alin.(6);
- f) există o hotărâre cu privire la un litigiu electoral între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept;
- g) a fost depusă concomitent la un alt organ electoral, o altă autoritate competentă sau în instanța de judecată, în condițiile art.99.

Articolul 94. Dreptul de a depune contestație

(1) În calitate de subiect al contestației poate fi alegătorul, candidatul desemnat, grupul de inițiativă, blocul electoral, concurentul electoral sau participantul la referendum **care revendică încălcarea drepturilor sale legitime prevăzute de prezentul cod și de alte acte normative în domeniul electoral**. Pot depune contestații și partidele politice care au dreptul de a participa la scrutin în condițiile stabilite de art.27 lit.g).

(...)

(3) Contestatarii depun cererea și/sau participă la procedura de examinare a contestațiilor personal sau prin intermediul reprezentanților împuterniciți în condițiile Codului administrativ sau, după caz,

ale Codului de procedură civilă. În cadrul organelor electorale, depunerea cererii și/sau participarea la procedura de examinare a contestațiilor se stabilește în baza hotărârilor aprobate de Comisia Electorală Centrală.

(...)

Articolul 95. Termenul de depunere a contestațiilor

(1) În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este **de 3 zile**, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

(2) În cazurile prevăzute de prezentul cod sau de alte acte normative, contestațiile nu se pot depune mai târziu de ziua alegerilor sau de o altă dată (circumstanță) determinată sau determinabilă.

(3) În caz de divergență între reglementările prezentului cod și ale altor acte normative, în partea ce ține de termenele de depunere a contestațiilor în perioada electorală, se vor aplica dispozițiile prezentului cod.

(4) Contestațiile care vizează faptele prevăzute la art.91 alin.(1) lit.d) se depun la organul electoral corespunzător în termen de 3 zile de la identificarea încălcărilor, inclusiv după ziua alegerilor, dar până la validarea mandatelor.

(5) Contestațiile privind reflectarea alegerilor de către furnizorii de servicii media se depun la Consiliul Audiovizualului în termen de 3 zile de la identificarea încălcărilor sau difuzarea programului audiovizual prin care au fost vătămăte drepturile contestatarului.

(...)

Articolul 96. Sarcina probațiunii

(1) **Fiecare contestatar probează faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate** și este responsabil de veridicitatea și calitatea probelor prezentate.

(2) **Obligația de a confirma respectarea termenului de depunere a contestației în condițiile art.95 revine contestatarului.**

(3) În cazul contestațiilor privind hotărârile organelor electorale, sarcina probării legalității revine acestor organe.

10. CODUL ADMINISTRATIV nr. 116/2018

Articolul 9. Petiția

(1) Prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică.

(2) Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative.

(3) Prin sesizare se informează autoritatea publică cu privire la o problemă de interes personal sau public.

(4) Prin propunere se urmărește realizarea de către autoritatea publică a unor acțiuni de interes public.

Articolul 17. Dreptul vătămat

Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Articolul 53. Competența

(1) Competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative.

(2) Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative.

(3) Modificarea dispozițiilor legale privind competența pe parcursul derulării procedurii administrative nu afectează competența stabilită inițial, cu excepția cazului în care autoritatea publică este desființată sau dacă pentru procedurile administrative în desfășurare legea prevede în mod expres transferul de competență.

Articolul 54. Competența materială

- (1) Competența materială poate fi generală sau specială și este reglementată prin lege.
- (2) Dacă legea nu reglementează competența materială, competentă este autoritatea publică a cărei activitate este cea mai apropiată de natura raporturilor juridice.

Articolul 57. Consecințele lipsei de competență

- (1) Activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale.

11. Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010

Articolul 1. Obiectul și scopul legii

- (1) Prezenta lege reglementează regimul general al funcției de demnitate publică, statutul juridic al persoanei care ocupă această funcție, precum și alte raporturi ce decurg din exercitarea funcției de demnitate publică.
- (2) Scopul prezentei legi constă în asigurarea unui management eficient al raporturilor gestionate de către persoanele cu funcții de demnitate publică în interesul societății și al statului.

Articolul 2. Funcția de demnitate publică

- (1) Funcțiile de demnitate publică se instituie în temeiul actelor emise de Parlament, de Președintele Republicii Moldova și de Guvern, în limitele competenței lor, stabilite de Constituție și de alte legi.
- (2) Funcția de demnitate publică este o funcție publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, sau indirect, prin numire în condițiile legii.
- (3) Demnitarii sînt persoane care exercită funcții de demnitate publică în temeiul Constituției, al prezentei legi și al altor acte legislative.

Articolul 3. Sfera de aplicare a prezentei legi

- (1) Prevederile prezentei legi se aplică persoanelor cu funcții de demnitate publică specificate în anexa la prezenta lege.
- (2) Prevederile prezentei legi se aplică demnitarului în partea în care statutul acestuia nu este reglementat prin legi speciale. În cazul în care soluțiile juridice prevăzute de prezenta lege și de legea specială care reglementează activitatea demnitarului respectiv diferă, se aplică prevederile legii speciale corespunzătoare.

Articolul 4. Principiile fundamentale de exercitare a funcției de demnitate publică

Exercitarea funcției de demnitate publică se bazează pe principiile legalității, liberului consimțămînt, transparenței, exemplului personal, responsabilității și al loialității.

Articolul 11. Declarația de avere și interese personale

- (1) Demnitarul este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarația de avere și interese personale.
- (2) Demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese.

Articolul 23. Răspunderea demnitarului

(1) Demnitarul își exercită mandatul cu bună-credință. În cazul încălcării acestei prevederi, demnitarul poartă răspundere personală.

(2) Încălcărilor comise în exercițiul mandatului atrag răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală în condițiile legii.

(3) Neexecutarea sau executarea necorespunzătoare de către persoana cu funcție de demnitate publică a obligațiilor, prerogativelor și competențelor sale, indiferent de prezența culpei, poate atrage după sine revocarea sau eliberarea din funcție. Temeiul și cauzele revocării sau eliberării din funcție din motive imputabile demnitarului se vor indica în actul administrativ corespunzător.

(4) Demnitarul are dreptul să atace în instanța judecătorească actul administrativ de eliberare din funcție doar în cazul când legea statuează acest drept.

12. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 77 Președintele Republicii Moldova, șeful statului

(1) Președintele Republicii Moldova este șeful statului.

(2) Președintele Republicii Moldova reprezintă statul și este garantul suveranității, independenței naționale, al unității și integrității teritoriale a țării.

Articolul 81 Incompatibilități și imunități

(1) Calitatea de Președinte al Republicii Moldova este incompatibilă cu exercitarea oricărei alte funcții retribuite.

(2) **Președintele Republicii Moldova se bucură de imunitate.** El nu poate fi tras la răspundere juridică pentru opiniile exprimate în exercitarea mandatului.

Articolul 88 Alte atribuții

Președintele Republicii Moldova îndeplinește și următoarele atribuții:

- a) conferă decorații și titluri de onoare;
- b) acordă grade militare supreme prevăzute de lege;
- c) soluționează problemele cetățeniei Republicii Moldova și acordă azil politic;
- d) numește în funcții publice, în condițiile prevăzute de lege;
- e) acordă grațiere individuală;
- f) poate cere poporului să-și exprime, prin referendum, voința asupra problemelor de interes național;
- g) acordă ranguri diplomatice;
- h) conferă grade superioare de clasificare lucrătorilor din procuratură, judecătoria și altor categorii de funcționari, în condițiile legii;
- i) suspendează actele Guvernului, ce contravin legislației, până la adoptarea hotărârii definitive a Curții Constituționale;
- j) exercită și alte atribuții stabilite prin lege.

III. CONSIDERENTE JURIDICE

Inadmisibilitatea sesizării

i. Încălcarea termenului de depunere a Sesizării

13. Potrivit dispozițiilor **art. 93 alin. (1) Cod electoral nr. 325/2022**, „Organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea contestației. Dacă este inadmisibilă, contestația se declară ca atare prin hotărâre a organului electoral”.
14. În continuare, conform prevederilor **art. 93 alin. (2) Cod electoral nr. 325/2022** „Contestația se declară inadmisibilă, în special, când:
(...)
c) a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de prezentul cod;
d) nu corespunde cerințelor de formă și conținut, iar contestatarul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de organul electoral;
(...)”.
15. Astfel după cum reiese din dispozițiile **art. 101 alin. (2) lit. a) Cod electoral nr. 325/2022**, Organul electoral, după examinarea contestației, este în drept să adopte următoarele soluții: **a) să declare inadmisibilă contestația.**
16. Potrivit dispozițiilor **pct. 15 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală (HCEC nr.1128/2023)** „Membrul raportor verifică dacă contestația întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 93 din Codul electoral nr. 325/2022. În cazurile prevăzute de art. 93 alin. (2) din Codul electoral nr. 325/2022, contestația se declară inadmisibilă prin hotărâre a organului electoral ...”.
17. Petentul, în Sesizarea sa, făcând trimitere la presupusele fapte, că *“pe mai multe site-uri de știri naționale, internaționale precum și cele gestionate de către Cancelaria de Stat (Moldpres) ..., precum și pe mai multe surse media au fost publicate articole prin care se aduce la cunoștința publicului că dna Maia Sandu a donat suma de 25.000 euro către biserica Sfânta Cuvioasa Parascheva din satul Nișcani, raionul Călărași. Această sumă de bani a fost primită în calitate de premiu “Robert Blum 2024” în Germania la data de 18 mai 2024”, și că “pe pagina de facebook oficială a primăriei satului Nișcani, raionul Călărași este postat un mesaj de mulțumire în adresa doamnei Maia Sandu”* **nu indică**, cu exactitate, momentul producerii acestora. Această „omisiune”, din punctul nostru de vedere, este realizată de o manieră *conștientă* de către Petent, iar *scopul* urmărit este să inducă în eroare Comisia și părțile asupra respectării *termenului legal* pentru depunerea Sesizării.
18. În conformitate cu prevederile **art. 95. alin. (1) Cod electoral nr. 325/2022** „În perioada electorală, **termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile**, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea”.
19. *Standardele internaționale* în materie electorală recomandă termene-limită foarte scurte pentru formularea contestațiilor și luarea deciziilor cu privire la acestea. În acest sens, a se vedea **“Codul Bunelor Practici în Materie Electorală al Comisiei de la Venetia”**, care recomandă termene-limită de la trei la cinci zile pentru formularea contestațiilor și luarea deciziilor cu privire la acestea. Potrivit aceluiași standarde internaționale, *“Timpul”* este esențial în litigiile electorale. Exercitarea dreptului de vot și a dreptului de a candida depind de termenele-limită de înregistrare și restricțiile pot împiedica chiar exercitarea acestor drepturi.

Incertitudinea pe termen lung cu privire la rezultatul alegerilor poate submina încrederea în sistemul electoral și instituțiile politice”.

20. Astfel, reieșind din șirul normelor enunțate și starea de fapt descrisă, vom ridica *excepția de tardivitate* la depunerea Sesizării dlui Renato Usatîi, constituind astfel temei de inadmisibilitate a Sesizării.
21. Potrivit unei verificări primare, putem constata cu ușurință, că postarea Primăriei s. Nișcani, r-ul Călărași pe pagina de facebook, s-a realizat în data de **13 septembrie 2024 /vezi anexa/**. Această informație, fiind publicată pe o rețea socială publică, a devenit accesibilă publicului larg, inclusiv petiționarului, din momentul apariției sale. În consecință, orice observator liber, cetățean sau alegător, dar în special – concurent electoral, interesat de procesele electorale, alegeri și actori electorali, a avut acces *imediat* la informația disputată. Este un fapt notoriu și incontestabil, ce nu impune probare.
22. În aceste condiții, unui *subiect electoral*, conform legislației electorale, i se impun anumite obligații, de diligență și observație, cercetare chiar, asupra întregului proces electoral și asupra acțiunilor subiecților electorali.
23. Potrivit dispozițiilor **art. 96. alin. (1) și (2) Cod electoral nr. 325/2022** (Sarcina probațiunii), „Fiecare contestatar probează faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate și este responsabil de veridicitatea și calitatea probelor prezentate. **Obligația de a confirma respectarea termenului de depunere a contestației în condițiile art. 95 revine contestatarului**” (evidențierea ne aparține).
24. Despre data aflării, Petentul nu prezintă careva argumente sau probe, ca urmare, în aceasta parte, Sesizarea rămâne a fi - *neargumentată și neprobată*. Mai mult ca atât, termenul înaintării Sesizării, din punct de vedere juridic, trebuie calculat și verificat, din momentul în care subiectul *putea și trebuia* să cunoască despre producerea sau consumarea unor fapte sau evenimente, iar în speță – **din momentul publicării informației contestate**.
25. În consecință, reieșind din faptul că informația la care face trimitere Petentul a fost publicată în data de **13 septembrie 2024**, *termenul limită* în care putea fi depusă Sesizarea asupra pretinselor fapte, era data de **16 septembrie 2024**, iar pentru aceste motive, potrivit dispozițiilor **art. 93 alin. (2) Cod electoral nr. 325/2022** **Sesizarea este inadmisibilă** deoarece a fost depusă după expirarea termenului prevăzut de lege - **art. 95. alin. (1) Cod electoral nr. 325/2022**.

ii. ***Sesizarea nu corespunde cerințelor de formă și conținut. Petiționarul n-a revendicat careva drepturi încălcate.***

26. Potrivit dispozițiilor **art. Art. 92. alin. (2) lit. c) Cod electoral nr. 325/2022** „Contestația va conține următoarele **elemente obligatorii**: c) descrierea faptelor invocate ca presupuse încălcări, **în particular drepturile vătămăte**, cu excepția contestațiilor depuse în

condițiile art.91 alin.(1) lit.d) și alin.(6), **indicarea temeiului juridic**, după caz, **enumerarea și anexarea probelor ce confirmă faptele invocate**, precum și cerințele contestatarului.”

- 27. Conform prevederilor art. 93 alin.(1) și (2) Cod electoral nr. 325/2022** „Organele electorale verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea contestației. Dacă este inadmisibilă, contestația se declară ca atare prin hotărâre a organului electoral. Contestația **se declară inadmisibilă**, în special, când: **d) nu corespunde cerințelor de formă și conținut, iar contestatarul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de organul electoral;**
- 28. e) contestatarul nu poate revendica încălcarea drepturilor sale electorale**, cu excepția contestațiilor depuse în condițiile art.91 alin.(1) lit.d) și alin.(6);
- 29. Potrivit dispozițiilor art. 17. Codului Administrativ nr. 116/2018** „Drept vătămat este orice drept sau libertate **stabilit/stabilită de lege** căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă”.
- 30. În urma examinării atente a Sesizării, constatăm că Petentul nu revendică careva drepturi legale încălcate**, prin preținsele acțiuni enunțate în textul sesizării. Or, Comisia nu are competențe legale de a considera și a reține *ex officio* eventuale drepturi vătămate ale subiectului electoral, atâta timp cât el însuși nu le-a invocat și revendicat în fața Comisiei.
- 31. În continuare, conform prevederilor art. 96. alin. (1) și (2) Cod electoral nr. 325/2022 (Sarcina probațiunii)**, „Fiecare contestatar probează faptele pe care își întemeiază pretențiile formulate și este responsabil de veridicitatea și calitatea probelor prezentate. Obligația de a confirma respectarea termenului de depunere a contestației în condițiile art.95 revine contestatarului”.
- 32. În definitiv, potrivit dispozițiilor pct. 22 din Regulamentul privind procedura de examinare a contestațiilor în perioada electorală (HCEC nr.1128/2023)** „Probele se prezintă în corespundere cu prevederile art. 96 din Codul electoral nr. 325/2022. În calitate de probe pot servi înregistrările audio/video, fotografiile, înscrisurile, declarațiile scrise ale martorilor și alte mijloace de probă. **Partea care prezintă probe semnează o declarație pe propria răspundere privind proveniența legală a acestora, întocmită conform modelului din anexa nr. 2**” (evidențierea ne aparține).
- 33. În urma examinării Sesizării, constatăm că aceasta nu corespunde rigorilor prevăzute de lege, în partea ce ține de probatoriul enunțat, or acesta nu este însoțit de declarația pe propria răspundere a Contestatarului privind proveniența legală a probelor, întocmită conform modelului din anexa nr. 2 la Regulament.**
- 34. În consecință, în această parte, Sesizarea rămâne a fi depusă cu încălcarea normelor obligatorii conținute în art. 92 Cod electoral nr. 325/2022, necorespunzând astfel cerințelor de formă și conținut, iar în temeiul art. 93 alin. (2) Cod electoral nr. 325/2022, Contestația urmează a fi declarată inadmisibilă pe motiv că nu corespunde cerințelor de formă și conținut, impuse de lege.**

***Lipsa competenței Comisiei la verificarea circumstanțelor enunțate în
Sesizare***

35. Prin capetele sesizării, Petentul solicită Comisiei: “examinarea modalității (numerar sau transfer) și legalității donației efectuate de către Maia Sandu către biserica Sfânta Cuvioasa Parascheva din satul Nișcani, raionul Călărași. Dacă a fost efectuat transfer, de la cont bancar către care cont bancar a fost efectuat transferal. Cine este beneficiarul transferului bancar. Dacă a fost efectuată donația în numerar cine a primit banii în numerar; Verificarea perioadei la care a fost efectuată donația respective, pînă la începerea perioadei electorale sau perioadei preelectorale sau în timpul acesteia”.
36. Pe marginea acestor capete de cerere, Petentul indică următoarele: „La ziua de azi atît dna Sandu cît și instituția Prezidențială nu au venit cu informații oficiale ce ar confirma sau infirma cele relatate”.
37. Conform **art. 53 Cod Administrativ nr. 116/2018 Competența**, „(1) Competența reprezintă totalitatea atribuțiilor acordate autorităților publice sau persoanelor din cadrul acestora prin lege sau alte acte normative. (2) Competența se stabilește la momentul inițierii procedurii administrative”.
38. În continuare, potrivit dispozițiilor **art. 57 Cod Administrativ nr. 116/2018 Consecințele lipsei de competență** „(1) Activitatea administrativă se realizează numai de autoritatea publică competentă și în limitele competenței legale”.
39. Mandatul Președintelui Republicii Moldova este de natură constituțională, iar Constituția dispune asupra atribuțiilor Președintelui, imunității acestuia cît și asupra controlului activității acestuia.
40. Totodată, conform **art.1 alin. (1) Legea cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică nr.199/2010** (1) Prezenta lege reglementează regimul general al funcției de demnitate publică, statutul juridic al persoanei care ocupă această funcție, precum și alte raporturi ce decurg din exercitarea funcției de demnitate publică.
41. Conform **art. 11 al aceleași legi, alin. (1)** Demnitarul este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarația de avere și interese personale, iar potrivit **art. 23. alin. (1)** Demnitarul își exercită mandatul cu bună-credință. În cazul încălcării acestei prevederi, demnitarul poartă răspundere personală.
- Prin solicitările sale, în realitate, Petentul solicită Comisiei verificarea activității Președintelui Republicii Moldova. De fapt, considerăm că Petentul a prezentat Comisiei un **subiect fals**, ce nu ține de competența de examinare a acesteia. Când susținem că este un subiect fals, ne referim și la faptul că din însăși textul mesajului prezentat de Petent ca fiind publicat de Primăria satului Nișcani, rezultă următorul text: „*Primăria satului Nișcani anunță, cu deosebită recunoștință, că Președinta Republicii Moldova, Maia Sandu va dona premiul*”. Petentul, prin tentativa de inducere în eroare, prezintă faptul „donației”, trecând-o, în mod subtil și unilateral, la timpul trecut, ca fiind fost deja realizată, cerând Comisiei să verifice dacă s-a efectuat prin transfer sau numerar.
42. Or, modul în care a acționat Președintele Republicii Moldova sau Președinția, în activitatea sa, nu pot fi obiect de verificare al Comisiei Electorale Centrale. Mai

mult ca atât, petentul putea să-și exercite eventualele drepturi ale sale, în conformitate cu Codul administrativ, direct în fața instituției prezidențiale.

43. Și, în final, trebuie să enunțăm faptul, că Președintele Țării, conform normelor enunțate, în calitatea sa de demnitar public, este obligat să prezinte, în condițiile legii, *declarația de avere* și interese personale, declarație în care se vor regăsi eventuale donații sau venituri, cheltuieli efectuate în exercițiul mandatului, pe care orice cetățean al Republicii Moldova le va putea consulta.
44. În aceste condiții, în partea capetelor Sesizării care se referă la dna Maia Sandu, urmează a fi restituite către Petent sau să-i fie oferit un răspuns în care să-i fie clarificate aceste considerente juridice și altele pe care le va reține Comisia din oficiu ca fiind relevante speței.

Eduard DIGORE,

Reprezentantul candidatului la funcția de Președinte al Republicii Moldova,
doamna Maia SANDU

/ _____
(semnătura)

